

CAPITOLUL 2

Contabilitatea stocurilor, producției în curs de execuție și relațiilor de decontare cu terții

2.6. Contabilitatea producției

Contabilitatea producției

Rezultatul activității desfășurate de unitățile din sfera producției materiale se concretizează în obținerea de *produse finite, semifabricate, produse reziduale, produse agricole*.

Dacă la sfârșitul perioadei de gestiune producția nu este finalizată ea îmbracă forma *producției neterminate sau în curs de execuție*.

Pentru evidența acestora se utilizează conturile:

- **331 “Produse în curs de execuție”;**
- **332 „Servicii în curs de execuție”**
- **341 “Semifabricate”;**
- **345 “Produse finite”;**
- **346 “Produse reziduale”**
- **347 “Produse agricole”**
- **348 “Diferențe de preț la produse”** asigură evidența diferențelor între prețul standard (prestabilit) și costul de producție efectiv..

Concepte de bază:

Produsele finite:

- bunurile care au parcurs în întregime fazele procesului de fabricație,
- sunt considerate corespunzătoare din punct de vedere calitativ;
- sunt depozitate în vederea livrării ulterioare sau expediate direct clienților.

Semifabricatele:

- bunurile obținute din producție proprie care nu au parcurs în întregime fazele de prelucrare impuse de procesul tehnologic;
- transformarea acestora fiind încheiată la nivelul unei secții sau faze de fabricație.

Produsele reziduale:

- bunuri rezultate în urma desfășurării procesului de fabricație concretizate în rebuturi, materiale recuperabile sau deșeuri;
- urmează a fi valorificate în această stare către terți;
- în vederea înregistrării în contabilitate, evaluarea produselor reziduale se face la prețurile posibile de valorificare.

Concepte de bază:

Produse agricole:

- sunt activele rezultate la momentul recoltării de la activele biologice ale entității, de exemplu, lână, copaci tăiați, bumbac, lapte, struguri, fructe culese etc.
- dacă entitatea raportoare prelucrează produsele agricole, rezultă produse finite, de exemplu, fire, îmbrăcăminte, covoare, cherestea, brânză, zahăr, fructe prelucrate etc.

Producția în curs de execuție (producție/servicii):

- producția care nu a trecut prin toate fazele (stadiile) de prelucrare prevăzute în procesul tehnologic;
- are o situație intermediară între materia primă și semifabricat sau între semifabricat și produs finit sau între materia primă și produs finit;
- servicii nefinalizate.

REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A OPERAȚIUNILOR PRIVIND OBȚINEREA PRODUCȚIEI

Reflectarea în contabilitate a operațiunilor privind *obținerea producției finite* sau existența *producției în curs de execuție* la sfârșitul unei perioade de gestiune, operațiuni ce au la bază ca document justificativ *bonul de predare*, se realizează printr-un articol de tipul:

% 33X Conturi privind producția în curs de execuție 34X Conturi privind produsele	= 711 Venituri aferente costurilor stocurilor de produse	Cost de producție Cost de producție	Cost de producție

REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A OPERAȚIUNILOR PRIVIND OBȚINEREA PRODUCȚIEI

Evidența costului de producție al produselor (precum și variația acestuia), respectiv al serviciilor executate se utilizează:

- **711 „Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”**
- **712 „Venituri aferente costurilor serviciilor în curs de execuție”.**
- !!! Aceste conturi înregistrează *în credit* costul stocurilor obținute din producție proprie sau aflate în curs de execuție la sfârșitul perioadei, iar *în debit* costul stocurilor obținute din producție proprie vândute, precum și reluarea producției/serviciilor în curs de execuție la începutul perioadei.

Contul 711 poate avea și sold debitor atunci când în cursul unei perioade sunt vândute toate produsele obținute, precum și cele din stoc (integral sau parțial).

REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A OPERAȚIUNILOR PRIVIND OBTINEREA PRODUCȚIEI

Valoarea **producției în curs de execuție** se determină prin **inventarierea producției** neterminate, utilizându-se două metode, și anume:

- metoda directă;
- metoda indirectă.

Metoda directă presupune determinarea producției nefinite, obligatoriu *prin inventariere*, prin metode tehnice de constatare a *gradului de finalizare* sau a stadiului de *efectuare a operațiilor tehnologice* și evaluarea acestora la costurile de producție

Metoda indirectă constă în determinarea producției nefinite pe seama datelor oferite de contabilitate - *metodă contabilă* (constă *în deducerea din totalul cheltuielilor efectuate pe parcursul perioadei a cheltuielilor aferente producției finalizate*).

REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A OPERAȚIUNILOR PRIVIND OBTINEREA PRODUCȚIEI

Exemple generale

1. Receptia produselor finite, cost de producție 1000 lei

1.	345	=	711	1.000	1.000

2. Inregistrarea, la finalul perioadei, a producției în curs de execuției (cost de producție 500 lei)

2.	331	=	711	500	500

3. Reluarea în execuție a producției în curs (la începutul perioadei), cost de producției 500 lei

3.	711	=	331	500	500

4. Inregistrarea, la finalul perioadei, a serviciilor în curs de execuției (cost de producție 1.700 lei):

4.	332	=	712	1.700	1.700

REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A OPERAȚIUNILOR PRIVIND OBȚINEREA PRODUCȚIEI

Exemple generale

4. Vânzarea produselor finite, preț de vânzare 1.500 lei, tva 19%:

a) Înregistrarea facturii

4.1	4111	=	%	1.785	
			7015		1.500
			4427		285

b) Descărcarea gestiunii, cost de producției 1.000 lei

4.2	711	=	345	1.000	1.000

5. Transferul la mărfuri a produselor finite vândute prin magazinele proprii, cost de producție 2.000 lei:

5.	371	=	345	2.000	2.000

Exemplu:

O unitate productivă prezintă la începutul unei luni următoarea situație privind produsele finite și producția în curs de execuție:

Produse finite:

- - produs "A": $1.000 \text{ buc.} \times 75 \text{ lei (cost standard)} = 75.000 \text{ lei};$
- - produs "A": $1.000 \text{ buc.} \times 78 \text{ lei (cost efectiv)} = \underline{78.000 \text{ lei}};$
- *Diferență de preț în plus (nefavorabilă):* $3.000 \text{ lei};$

Producție în curs de execuție (cost efectiv) = 25.000 lei.

În cursul lunii se obțin din activitatea proprie 5.000 buc. produs "A", evaluate la aceleași costuri normate (standard), de 75 lei/buc.

Se vând 4.800 buc. produs "A". la un preț de 100 lei/buc., (480.000 lei).

La sfârșitul lunii se inventariază și se evaluează producția în curs de execuție la nivelul costului efectiv de 37.500 lei.

De asemenea, se determină, pe baza datelor din contabilitatea de gestiune, costul efectiv al produselor finite obținute în cursul perioadei, care este de:

- - pentru produsul "A": $363.000 \text{ lei (72,6 lei/buc)};$

Exemplu:

În contabilitate se înregistrează operațiile:

1) La începutul lunii se preia în exploatare stocul de produse în curs de execuție, în valoare de 25.000 lei, cost efectiv:

1.	711	=	331	25.000	25.000

2) În cursul lunii se înregistrează operațiile:

a) obținerea a 5.000 buc. produs "A" la costul normat de 75 lei/buc (375.000 lei)

2.	345	=	711	375.000	375.000

b) vânzarea către clienți a 4.800 buc. produs "A". la un preț de 100 lei/buc., (480.000 lei) :

3.	4111	=	%	571.200	
			7015		480.000
			4427		91.200

c) concomitent se descarcă gestiunea pentru produsele livrate, la nivelul costului normat de 360.000 lei (4.800 buc. "A" x 75 lei/buc. = 360.000 lei)

4.	711	=	345	360.000	360.000

Exemplu:

3) La sfârșitul lunii se înregistrează:

a) valoarea producției în curs de execuție la nivelul costului efectiv de 37.500 lei:

5.	331	=	711	37.500	37.500

b) diferențele de preț aferente producției finite obținute în cursul perioadei:

- produsul "A":- preț de înregistrare: 375.000 lei;

- cost efectiv: 363.000 lei;

Diferență de preț (-): 12.000 lei.

5.	711	=	348	12.000	12.000

c) se calculează coeficienții de repartizare ai diferențelor de preț și se înregistrează repartizarea diferențelor aferente produselor finite vândute în cursul perioadei:

i) pentru produsul "A":

$$K_{348/A} = (3.000 + 0 - 12.000) / 75.000 + 375.000 = - 0,02$$

Diferențe de repartizat: $K_{348/A} \times R_{c345/A} = - 0,02 \times 360.000 = - 7.200$ lei:

5.	348	=	711	7.200	7.200